

Betreft
Resultaten vleermuisonderzoek Veenderij Veenendaal

Datum
11-12-2015 definitief 2

Behandeld door
Dhr. Marc Bleijerveld

Ter attentie van
Dhr. J. van der Werken (OVO-Veenendaal)

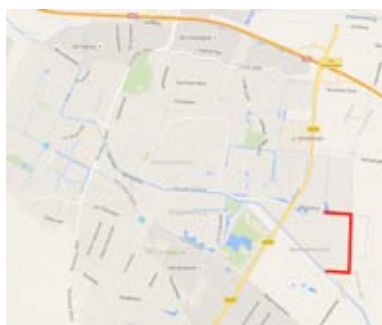
Adres: Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

Contact: tel 0566-632073
06-40559568
web www.ruimtevooradvies.nl
mail bleijerveld@ruimtevooradvies.nl

KvK 09135673
Bank NL 41 RABO 03970.98.693

1. Inleiding

In het nieuwbouwgebied Veenendaal-Oost is begonnen met de aanleg van de wijk Veenderij. Hiervoor moeten in de berm van de Dragonderweg en de Meentdijk kabels en leidingen worden gelegd. De aanwezige beplanting moet hiervoor wijken. In verband met de matige staat van de bomen en de reconstructie van de weg bestaat het voornemen om langs de Dragonderweg de beplanting aan beide zijden te kappen. Na de reconstructie vindt herplant plaats. De huidige beplanting kan functioneel zijn voor vleermuizen in de zin van verblijf of vlieg- en foerageerroute. In het najaar van 2015 is het belang van de bomen voor vleermuizen onderzocht en geanalyseerd. In figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven. In de onderhavige notitie zijn de resultaten van het onderzoek weergegeven.

Figuur 1. Veenendaal met globale ligging onderzoeksgebied (rood).

2. Onderzoekopzet

Met het oog op paarverblijven is het terrein is tweemaal bezocht in de periode eind september - begin oktober 2015. Na het vallen van het meeste blad zijn de bomen gecontroleerd op holten die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. In onderstaande tabel zijn de details van de bezoeken weergegeven.

Datum	Aandachtspunt	periode	tijden	Temp.	Wind	weertype
27-09-2015	Paarverblijven vleermuizen	Avond	20:30-22:30	13°C	2 Bft	Onbewolkt, droog
10-10-2015	Paarverblijven vleermuizen	Avond	20:15-22:15	11°C	2 Bft	Half bewolkt, droog
09-11-2015	Boomholten	Dag	-	-	-	-
27-11-2015	Potentiële boomholte	Dag	-	-	-	-

Deze bezoeken begonnen minimaal een uur na zonsondergang in verband met de balts die later op de avond aanvangt en hadden een duur van circa twee uur. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door de heer M. Bleijerveld. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van twee *bat detectors*, namelijk een Peterson D240x en een Elekon Batlogger M. Het laatste apparaat maakt van alle geluidswaarnemingen een

hoogwaardige opname voor een geluidsanalyse met het programma Batscope. De boomholtencontrole is vanaf de grond gedaan met behulp van een kijker.

3. Resultaten voorjaarsonderzoek vleermuizen

Tijdens de twee voorjaarsbezoeken zijn drie soorten vleermuizen waargenomen, te weten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis. Op 27 september zijn bij de laanbeplanting van de Dragonderweg en de Meentdijk weinig vleermuizen waargenomen. Af en toe vloog een dwergvleermuis langs. Rond het erf van Dragonderweg 23 vloog een baltsende Gewone dwergvleermuis rond. Het paarverblijf bevond zich hoogstwaarschijnlijk in één van de gebouwen op het erf. In de bomen zijn geen paarverblijven gevonden van bijvoorbeeld Rosse vleermuis of Ruige dwergvleermuis. Ten noorden van de Van Essenlaan loopt een vrij recente watergang met een rietkraag en jonge elzensingel erlangs. Hier werd gedurende het gehele bezoek druk gefoerageerd door beide soorten dwergvleermuizen; af en toe was een Watervleermuis hoorbaar. Vermoedelijk waren op deze locatie nog veel insecten actief. De jonge singel is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het bezoek op 10 oktober gaf een vergelijkbaar beeld. Wel lag het aantal waarnemingen lager, waarmee het aflopende seizoen kenbaar is. Rond het erf van Dragonderweg 23 werd nog steeds gebalst door een Gewone dwergvleermuis. In de bomen zijn geen aanwijzingen voor paarverblijven gevonden.

Figuur 2. Plangebied met belangrijkste resultaten van het voorjaarsonderzoek vleermuizen.

4. Resultaten boomholtencontrole

De bomen langs de Dragonderweg zijn voornamelijk oudere populieren (fig. 3). Langs het zuidelijke stuk van de Dragonderweg (ten zuiden van nr. 23) en langs de Meentweg staan oudere essen (fig. 4). De gemiddelde stamdiameter ligt tussen de 45 en 60 centimeter. De populieren hebben relatief dunne hoofdtakken, de stam van de essen vertakt snel, waardoor de hoofdstam relatief kort is (ca. vier meter). Ook de takken van de essen hebben nog geen grote diameter bereikt. In de populieren zijn geen echte holten gevonden. Regelmatig waren beginselen van holten te zien bij noesten, maar dergelijke holten kwalificeren zich niet als verblijfplaats, met uitzondering van paarverblijven van Ruige dwergvleermuis. In de essen was de holtevorming in een verder gevorderde staat, maar de meeste holten hadden geringe afmetingen en waren niet secundair (oplopend). In één boom is een mogelijke secundaire holte gevonden. Het ging om de vierde boom langs de noordkant van de Meentdijk vanaf het westen geteld (fig. 2). De holte is op 27-11-2015 nader geïnspecteerd met een boomcamera. Uit de inspectie is gebleken dat de holte klein is (vuistgroot) en boven de ingang slechts enkele centimeters omhoog loopt. Hiermee is

de holte niet geschikt als verblijfplaats met uitzondering van paarverblijven. Deze functie is echter niet vastgesteld tijdens het najaarsonderzoek.

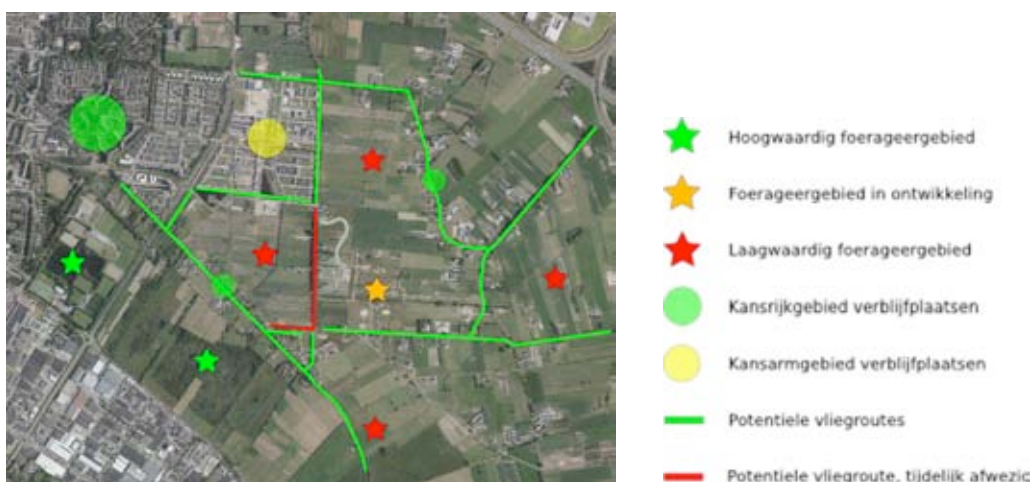
Figuur 3. Dragonderweg met links populieren en rechts enkele essen.

Figuur 4. Meentweg met essen. Het project heeft alleen betrekking de noordzijde van de weg. Op de foto zijn dit de bomen aan de rechterzijde.

5. Gebiedsanalyse

In het vleermuisonderzoek van Tauw uit 2007 wordt vermeld dat verspreid in het gebied vleermuizen voorkomen in niet zeer grote aantallen. Onder anderen langs de Dragonderweg zijn vliegroutes vastgesteld van meerdere Gewone dwergvleermuizen. In de notitie zijn geen aantallen vermeld, maar vliegroutes van meerdere individuen duidt op lage aantallen van lokale vleermuizen. Vanwege de tijd waarin het onderzoek is uitgevoerd was een veldonderzoek naar de rol van de bomen in vliegroutes van vleermuizen niet uitvoerbaar. Daarom is er voor gekozen dit aspect via een gebiedsanalyse te benaderen. In figuur 5 zijn de resultaten van de analyse weergegeven.

Figuur 3. Resultaten gebiedsanalyse m.b.t. potentieel leefgebied van vleermuizen in Veendaal-Oost.

Uit de analyse blijkt dat langs de Dragonderweg geen grote vliegroutes zijn te verwachten en dt de groene structuur langs de Dragonderweg en de Meentdijk geen essentiële schakel vormt in vliegroutes van vleermuizen. Verblijfplaatsen van

vleermuizen zijn voornamelijk te verwachten binnen de bebouwde kom van Veenendaal en in mindere mate in lintbebouwing van het Gelders Benedeneind langs de Bisschop Davidsgrift. Verder is de bebouwing van De Kade in het buitengebied ten oosten van de Dragonderweg potentieel als verblijfplaats. De nieuwbouw ten noorden van de Veenderij is van zeer recente datum. Hier is de kans op verblijfplaatsen klein. De agrarische gebieden rond de Dragonderweg zijn marginaal geschikt als foerageergebied vanwege hun openheid. Grootschalige foerageergebieden zijn te verwachten in de natuurgebieden ten zuidwesten van de Dragonderweg. Deze gebieden zijn vanuit alle potentiële verblijfplaatsen goed te bereiken. Het is daarom niet aannemelijk dat het verwijderen van de groen structuur langs de Dragonderweg en Meentdijk een wezenlijk effect heeft op het leefgebied van lokale populaties vleermuizen.

6. Conclusies

Vleermuizen

Uit het onderzoek blijkt dat in de te kappen bomen langs de Dragonderweg en Meentdijk in het najaar geen paarverblijven aanwezig waren. Er is in het voorjaar geen onderzoek gedaan naar kraamkolonies, maar de boomholtencontrole en nadere holteinspectie heeft geen potentiële holten opgeleverd. Omdat de bomen goed te controleren waren en omdat er in het najaar geen verblijfplaatsen aanwezig waren, wordt de kans op aanwezigheid van kraamkolonies zeer klein geacht. Ten aanzien van vliegroutes is geconcludeerd dat de groene structuur langs de Dragonderweg en Meentdijk geschikt zijn voor vliegroutes. Belangrijke vliegroutes zijn langs deze weg niet te verwachten en ook zijn er alternatieve routes mogelijk naar hoogwaardige foerageergebieden. Hieruit volgt dat de kap van de bomen niet zal leiden tot een wezenlijk negatief effect op het leefgebied van lokale populaties vleermuizen. Tevens dient hierbij te worden opgemerkt dat na de kap herplant plaatsvindt, waardoor het negatieve effect van tijdelijke aard is.